

DET TALTE ORD GÆLDER

Talepunkt til brug for samråd G vedr. regeringens holdning til forsvarsforbeholdet i lyset af udviklingen i det europæiske forsvarssamarbejde

Jeg vil gerne lægge ud med at takke for indkaldelsen til dette samråd. Det er altid godt at få muligheden for at drøfte vigtige forsvars- og sikkerhedspolitiske emner med udvalget. Det værdsætter jeg meget.

I den offentlige debat bliver spørgsmålet om forsvarsforbeholdet desværre alt for ofte reduceret til, om man er for eller imod EU. I min optik er spørgsmålet alt for vigtigt at blive stillet så simpelt op. For det er ikke så simpelt.

Min og regeringens vigtigste opgave er at sørge for Danmarks og befolkningens tryghed og sikkerhed. I en verden med i et trusselsbillede i bevægelse – både militært og politisk – er det min klare overbevisning, at et stærkt europæisk forsvarssamarbejde er vigtigt.

NATO-samarbejdet er og forbliver garanten for vores kollektive sikkerhed i Europa. Men vi skal også kunne løfte mere selv i Europa. Det er også baggrunden for, at vi fra dansk side i de kommende år styrker vores forsvar substantielt.

Det europæiske forsvarssamarbejde er en del af ligningen. Men det er vigtigt at huske på, at europæisk forsvarssamarbejde er mere end EU. Historisk set har Danmark samarbejdet tæt med europæiske og nordiske allierede og i NATO. Hertil

kommer, at vi deltager i strategiske drøftelser i E12-samarbejdet og udrykningsstyrken JEF. Begge er stærke fællesskaber. Europæiske fællesskaber.

Danmark leverer substantielle bidrag til europæisk ledede missioner i Sahel og forventeligt også med et skibsbidrag i Hormuz-strædet, hvor danske kerneinteresser er på spil. Og hvis alt går efter planen, vil Danmark til efteråret selv skulle lede NATO's træningsmission i Irak, og dermed stå i front i indsatsen mod terror i regionen.

Det er altså bestemt ikke ligefrem, fordi danske soldater går og stamper i jorden og savner opgaver – tværtimod stiller vi op i en sådan grad, at vi ligger helt i top, når det handler om evne og vilje til at deltage i operationer.

Og tillad mig så at komme frem til det, jeg forstår som sagens kerne: Jeg og Regeringen ser på nuværende tidspunkt ikke et presserende behov for en folkeafstemning om forsvarsforbeholdet. Grunden til, at jeg har dette synspunkt, er ganske enkelt, at jeg har svært ved at finde de gode og stærke argumenter, som kan berettige, at man skulle gøre op med et af udgangspunkterne for den danske europapolitik.

Når jeg ser på det samlede billede af danske interesser, ser jeg ingen alvorlige hindringer for, at vi fra dansk side kan være med til at løfte vores del af ansvaret for sikkerheden i Europa. Når jeg kigger ned over den nylige rapport fra Dansk Institut for Internationale studier, synes jeg også det står klart, at forsvarsforbeholdet ikke udgør et alvorligt problem for Danmarks engagement i det bredere europæiske forsvarssamarbejde.

Når det er sagt, er det klart, at der er en række aktiviteter, som Danmark ikke kan deltage i. Det er ikke nyt. Det nye er, at trusselsbilledet og samarbejdet i EU har udviklet sig på nye områder, hvor Danmark kan være med. I den offentligt debat får

man ofte det modsatte indtryk af, at Danmark slet ikke kan deltage i EU-samarbejde om forsvars- og sikkerhedspolitik. Det sætter DIIS-rapporten en tyk streg under ikke er tilfældet.

Danmark er i vidt omfang en del af EU-samarbejdet om cyber, hybride trusler og kritisk infrastruktur. Det er trusler, der berører flere og flere aspekter af vores daglige liv og den enkelte borgers tryghed. Og det er udfordringer, som vi løser bedst i fælleskab. Derfor er det godt, at Danmark deltager og bidrager aktivt i EU, når det gælder håndtering af disse sikkerhedspolitiske spørgsmål.

Danmark deltager også fuldt ud i arbejdet med styrkelsen af den europæiske forsvarsindustri, hvor der allerede er sat et solidt dansk aftryk på samarbejdet. Selvom den Europæiske Forsvarsfond først for alvor går i luften næste år, er danske virksomheder allerede godt repræsenteret i de forberedende testprogrammer. I 2019 var der dansk deltagelse i 9 ud af 40 virksomhedskonsortier som har sendt ansøgninger til EU-Kommissionen for at udvikle forsvarskapabiliteter. For et lille land som Danmark med en mindre forsvarsindustri, vidner det om et flot engagement fra dansk industris side. Det lover godt for det kommende arbejde med forsvarsfonden.

Der er nogen, der mener at vi ikke kan få en afstemning om forsvarsforbeholdet hurtigt nok. Efter min overbevisning er folkeafstemninger ikke noget man udskriver forgodtbefindende. Fordi hvad sker der, hvis argumenterne ikke er stærke nok på nuværende tidspunkt, og danskerne siger nej? Hvad gør vi i så fald, hvis vi om få år står i en situation, hvor det tættere EU-samarbejde er langt mere afgørende?

Hvis eller når vi skal stemme om afskaffelse af det danske forsvarsforbehold, så skal det bæres igennem af stærke og holdbare argumenter for det forsvarspolitiske samarbejde i EU. Jeg mener eksempelvis ikke, at det er tilstrækkeligt blot at ønske,

at Danmark kommer tættere på kernen af EU-samarbejdet. Det er for abstrakt. Hovedopgaven for EU er at løse de problemer, som europæerne står overfor, og denne diskussion er ganske konkret. Det gælder f.eks. hybride trusler, desinformation, påvirkningskampagner og cyberangreb. Det både kan og skal vi fortsat samarbejde om i EU, NATO og i Norden.

Afslutningsvist håber jeg, at jeg med denne anledning har slået fast med syvtommersøm, at det er dybt forkert at forestille sig, at jeg skulle være EU-modstander. Jeg var netop en af de varmeste fortalere for afskaffelse sidste gang, vi havde et forbehold til afstemning.

Jeg stod allerforrest, med det vi mente var gode argumenter og en brændende platform. Dybt overraskende stemte danskerne nej. Når det blev et nej selv med gode argumenter og en brændende platform, så er det nok et signal vi bør tage ned og lytte til.

Med denne erfaring i bagagen, ønsker jeg snarere at bruge min politiske energi på, hvordan vi kan bidrage til og præge udviklingen inden for de mange områder, hvor vi samarbejder ved vores europæiske kollegaer. Hvor vi bidrager. Og hvor vi gør det godt.

Tak for ordet.